

نام: فاطمه

نام خانوادگی: فرنیا

مقطع تحصیلی: دکتری

رشته و گرایش: زبان و ادبیات انگلیسی

استادان راهنما: دکتر فریده پورگیو و دکتر

تاریخ دفاع: بهمن ماه ۱۳۹۵

مرتضی خسرونژاد

بررسی تطبیقی مدل توانمندسازی در شش رمان نوجوان برگزیده‌ی ایرانی و انگلیسی

رساله‌ی حاضر با تمرکز بر نظریه‌ی توانمندسازی الیشوا سادان و بازنگریهایی بر آن و بر اساس یافته‌های دیگر پژوهشها الگویی را برای بررسی توانمندسازی در رمان نوجوان ارائه داده است. این الگو به پنج گونه توانمندسازی می‌پردازد: زبانشناختی، هنری، ادبی، روانشناختی و اجتماعی که به دو دسته اصلی متنی و مفهومی تقسیم شده‌اند. در صورتی که مفهوم توانمندسازی با واژه‌ها القا شده‌باشد، آنگونه از توانمندسازی در دسته متنی و چنانچه ایده‌های کلی توانمندسازی ارائه شده باشند، در دسته مفهومی آمده‌اند. در این رساله شش رمان بررسی شده‌اند که عبارتند از: *غول می‌آید* (۲۰۱۱) نوشته‌ی پاتریک نس، *قربانی نیمه‌ی زمستان* (۲۰۱۱) اثر مارکوس سجویک، *برای شناختن تو جان می‌دهم* (۲۰۱۲) نوشته‌ی ایدن چمبرز، *قلب زیبای بابور* (۱۳۸۲) اثر جمشید خانیان، *رستاخیز فرا می‌رسد* رمان سوم از سه‌گانه‌ی *پارسیان و من* (۱۳۸۲-۱۳۸۴) نوشته‌ی آرمان آرین و *من نوکر بابا نیستم* (۱۳۸۴) نوشته‌ی احمد اکبرپور. پس از تحلیل هر رمان، تکنیکهای جدید توانمندسازی کشف شدند و به این ترتیب برای هر شش رمان یک الگوی توانمندسازی پیشنهاد شده‌است. اما در فصل پنج، هر سه رمان انگلیسی با هم مقایسه شدند و یک الگوی توانمندسازی برای سه رمان انگلیسی ارائه شده است. برای رمانهای ایرانی نیز، چنین کاری صورت گرفت. در پایان این دو الگوی اصلی توانمندسازی با هم مقایسه شدند که نتیجه‌ی آن ارائه‌ی یک مدل کلی برای مطالعه توانمندسازی در رمان نوجوان است. مدل توانمندسازی پایانی، در واقع، نتیجه‌ی تمام بحثهای رساله و همچنین پیرایشی است بر الگوی اولیه‌ی ارائه شده در فصل دوم. به این ترتیب، روش پژوهش حاضر تلفیقی از روشهای قیاسی و استقرایی است. به طور کلی، رمانهای برگزیده‌ی انگلیسی و ایرانی در ارائه‌ی شگردهای توانمندسازی خوب عمل کرده بودند، اگرچه به نظر می‌رسد که رمانهای انگلیسی بیشتر در پی برانگیختن مهارتهای خوانش انتقادی و تفکر انتقادی در خوانندگانشان هستند. در صورتی که رمانهای فارسی بیشتر بر فرهنگ ایرانی تمرکز دارند و توانمندسازی ادبی را ترویج می‌دهند. همچنین یکی از رمانهای ایرانی، دو گونه جدید توانمندسازی را به الگو اضافه کرد. به این ترتیب، مدل پایانی هفت گونه توانمندسازی را در بر می‌گیرد: زبانشناختی، هنری، ادبی، روانشناختی، اجتماعی، فیزیکی و فلسفی که در نهایت گونه‌های توانمندسازی را به سه دسته‌ی شناختی، عاطفی و روانی حرکتی تقسیم می‌کند.

کلیدواژه‌ها: توانمندسازی؛ مدل توانمندسازی؛ ادبیات نوجوان؛ رمان نوجوان